X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 26)**

z dnia 11 lipca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 26)

11 lipca 2024 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Michała Krawczyka (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r.

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2023 r. (druk nr 483) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Bogdan Skwarka** p.o. dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **Maciej Brzosko** p.o. wicedyrektor Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikiem.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak, Agnieszka Jasińska, Mateusz Daszewski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Szanowni państwo, otwieram 26. posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam panie posłanki i panów posłów, witam zaproszonych gości – przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli. Są z nami: pan Bogdan Skwarka pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, pan Maciej Brzosko pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli i pan Kornel Drabarek doradca ekonomiczny Departamentu Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny obejmuje dziś dwa punkty. Pierwszy punkt: rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r.; oraz punkt drugi – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności NIK w 2023 roku (druk nr 483) w zakresie działania Komisji.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę przyjęcie porządku dziennego. Nie słyszę sprzeciwu stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty. Przystępujemy do jego realizacji.

Zajmujemy się rozpatrzeniem projektu planu pracy Komisji. Bardzo dziękuję wszystkim paniom posłankom, panom posłom za przesłanie swoich propozycji do sekretariatu Komisji w terminie. Na podstawie tych propozycji został stworzony plan pracy Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej do końca roku. Plan ten będzie oczywiście modyfikowany w zakresie ustaw, które będą do nas wpływały. Czy ktoś z pań posłanek, panów posłów chce zabrać głos w sprawie planu pracy Komisji, który państwo otrzymali? Bardzo proszę.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Bardzo prosiłbym, żeby poszerzyć ten plan o fragment dotyczący zapewnienia środków na realizację budownictwa społecznego przez samorządy. Zorientowałem się, że chyba niektórzy posłowie mają tutaj niewielką wiedzę co do formuły, jaka jest realizowana przy budownictwie społecznym. Budownictwo społeczne opiera się na przygotowaniu inwe-

stycji, uzyskaniu pozwolenia na budowę, a potem realizacji przetargu. Do przetargów trzeba przekonywać odpowiednim kapitałem, dopiero potem można budować.

Akurat poprzednie lata, zwłaszcza ostatni rok 2023, charakteryzują się dużą liczbą pozwoleń na budowę pozyskanych przez SIM, czyli społeczne inicjatywy mieszkaniowe. Teraz te pozwolenia muszą się ziścić właśnie w realizacji przetargu i rozpoczęciu tych budów. Natomiast z tego, co się tutaj orientuję, przynajmniej przy okazji wypowiedzi publicznych, przekazania tych środków dla… w sumie samorządów, które mają większościowe udziały w SIM…

W związku z czym dobrze byłoby mieć pewność, że zagwarantowane będą środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa – nie tylko na objęcie tych 3 mln udziałów na każdą gminę, jeżeli będą chciały się dopisać do istniejących SIM albo gdy będą tworzone nowe SIM oraz na tę 10-procentową dopłatę liczoną od wartości inwestycji – czy środki z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego do 35% wartości inwestycji. Przypomnę, że łącznie to jest 45% wartości inwestycji, czyli bardzo duże wsparcie, które powinno być zagwarantowane, jeżeli chcemy teraz szybko skonsumować efekty dotychczasowych prac SIM, a więc przełożyć pozwolenia na konkretne budowy.

Prosiłbym, żeby uwzględnić jak najszybciej taki tytuł. Roboczo dopisałem „do września”, ale ponieważ tutaj były rozpatrywane kwestie dotyczące finansowania jednostek samorządu terytorialnego w sensie nowych koncepcji – ciekawe, jakie będą – oraz realizacji „Krajowego planu odbudowy” … Dowiedziałem się, że to będą wyjazdowe tematy, w związku z czym proponuję, żeby to był oddzielny tytuł, ale możliwie jak najwcześniejszy, bo jeśli we wrześniu będziemy debatować na temat tego, czy pieniądze będą, czy nie, to tych budów nie będzie. To jest bardzo ważne, żeby samorządy dysponowały tymi pieniędzmi i żeby można było je realizować, tym bardziej, że były umowy, były konkretne projekty, które były zgłoszone. Już jest dużo pozwoleń, będą następne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Pan poseł Wieczorek, proszę bardzo.

Poseł Jarosław Wiesław Wieczorek (PiS):

Bardzo dziękuję.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałem się tylko częściowo odnieść do tego, o czym była przed chwilą mowa w kontekście finansowania samorządu terytorialnego. Bo, jak pamiętamy, chyba na przedostatnim posiedzeniu Komisji pani minister Majszczyk wspominała, że stosowna symulacja dotycząca nowego finansowania będzie na przełomie czerwca i lipca, a tutaj w planie pracy jest informacja ze strony Ministerstwa Finansów przesunięta dopiero na wrzesień. Czy pan przewodniczący ma wiedzę w tym zakresie w odniesieniu do deklaracji pani minister Majszczyk? Czy możemy liczyć na to, że ta symulacja jeszcze na najbliższym posiedzeniu – mam nadzieję, że w lipcu – zostanie przedstawiona Komisji?

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Nie łączę tej informacji od pani minister z tym planem, który tutaj mamy. W momencie, kiedy wpłynie symulacja od pani minister, natychmiast zostanie zaprezentowana na posiedzeniu Komisji. Czekamy na to. Natomiast wrześniowe posiedzenie Komisji – zresztą wyjazdowe, na propozycję pani posłanki Polak – ma dotyczyć kolejnego przybliżenia nowej ustawy o finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego. Jak uważam, znacznie bardziej szczegółowego niż to, które widzieliśmy. A na symulację, o którą pan pyta, czekamy. Jak tylko się pojawi, będzie przedmiotem dyskusji na Komisji.

Bardzo proszę, pan przewodniczący Skonieczka.

Poseł Marcin Skonieczka (Polska2050-TD):

Dodam tylko, że w piątek zadajemy w tej kwestii pytanie w sprawie bieżącej. Będziemy dopytywali, kiedy te symulacje będą. Być może pani minister poda w piątek taką informację.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo proszę, pani posłanka Szczurek-Żelazko.

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Panie przewodniczący, już po raz drugi zgłaszałam temat dotyczący realizacji obowiązków nadzorczych nad podmiotami leczniczymi prowadzonymi przez samorządy bądź spółkami.

Uzyskałam teraz informację, że moja propozycja została połączona z inną propozycją innego posła i zostało to skonstruowane w pkt 15, gdzie przedstawiacie to państwo jako informację ministra zdrowia na temat sytuacji finansowej podmiotów leczniczych, dla których organem założycielskim i właścicielem są jednostki samorządu terytorialnego oraz realizacje obowiązków nadzorczych.

Z tego zapisu wynika, że ma to przedstawić minister zdrowia, czyli odnosi się do obowiązków nadzorczych pełnionych przez ministra zdrowia. A mi chodzi o to, aby uzyskać informacje, jak obowiązki nadzorcze są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, czyli w większości powiaty i województwa, które tworzą podmioty lecznicze i ustawy dokładnie precyzują, na czym powinny polegać ich obowiązki nadzorcze. Chciałabym, żeby taka informacja była przedstawiona. Temat chyba nie do końca sformułowany jest zgodnie z intencją.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

To bardzo proszę sformułować tak, jakby pani poseł…

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Ale wysłałam państwu propozycję. Myślę, że nie budziła zastrzeżeń.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

A kto miałby referować w tej sprawie?

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Myślę, że minister spraw wewnętrznych i administracji mógłby pozyskać informacje od samorządów terytorialnych na temat tego, w jaki sposób realizują obowiązki. Skoro jest zapis ustawowy, że na przykład samorząd powinien regulować, w jaki sposób realizowane są założenia statutowe, prowadzona jest rzetelna gospodarka finansowa, to z ustawy wynika, że ktoś ten obowiązek powinien nadzorować, czy tak jest. Nie wiem, państwo na poziomie rządu ustalcie, kto mógłby to nam referować.

Chciałabym mieć taką informację, ponieważ często docierają do nas sygnały – zresztą to jest powszechna wiedza – że finansowanie podmiotów leczniczych jest bardzo niskie, z czym się w dużej mierze zgadzam. Ale skoro mam informacje, że wiele podmiotów leczniczych w Polsce bilansuje się bądź ma też nadwyżki finansowe, a są takie, które generują ogromne straty, to myślę, że warto byłoby się przyjrzeć, dlaczego tak jest. I tutaj jest rola organu założycielskiego. Nie innych instytucji, tylko organu założycielskiego. I ma on obowiązek nadzorować. Nie tylko powoływać i odwoływać dyrektora, ale nadzorować funkcjonowanie pod kątem gospodarki finansowej, wielu innych, różnych aspektów, które są zdefiniowane w ustawie. W mojej propozycji podałam podstawy prawne.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Czy mogę poprosić państwa o przeczytanie tej propozycji, którą pani posłanka przysłała, tak żebyśmy zmodyfikowali ten zapis, który jest obecnie? Zwracam się do sekretariatu Komisji. Nie chodzi o wskazanie podmiotu, który ma przedstawiać, tylko chodzi o tytuł, zapis w planie pracy, który odzwierciedlałby to, o czym pani posłanka mówiła.

Poseł Elżbieta Anna Polak (KO):

Panie przewodniczący, może w międzyczasie…

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dobrze, tak. Państwo poszukają, a… Tylko nie wiem, kto się zgłasza? Pani posłanka Polak, tak? Bardzo proszę.

Poseł Elżbieta Anna Polak (KO):

Bardzo dziękuję za umieszczenie w projekcie planu pracy posiedzenia wyjazdowego. Jeżeli przyjmiemy ten plan, chciałam również wszystkich bardzo serdecznie zaprosić, ponieważ mamy w związku z tym do załatwienia pewne kwestie logistyczne. Co do tema-

tyki, to była wspólnie uzgodniona wcześniej. Jest jak najbardziej bieżąca, bo zarówno konsultacje oddolne – zaprosimy wójtów, burmistrzów, prezydentów, marszałków w regionie lubuskim – jak też temat zmiany finansowania samorządów z udziałem ministra bądź wskazanego wiceministra finansów.

Drugi temat – rewizja po „Krajowym planie odbudowy". Na posiedzeniu Komisji też rozmawialiśmy o tym, żeby taka zmiana KPO w pigułce, po rewizji została przygotowana. Proszę bardzo o zapisywanie się, żebyśmy mieli kworum. Przyjazd nieformalny ósmego, z możliwością zwiedzenia winnicy – jest to w czasie winobrania; ósmego to jest niedziela; dziewiątego obrady i wyjazd do uzgodnienia z państwem – czy dziesiątego samolotem, wtedy trzeba będzie zarezerwować, czy też będzie to zorganizowany wyjazd, bo wiem, że bardzo często posłowie przyjeżdżają swoimi samochodami. Dlatego zabrałam głos, nie chcę państwu zabierać za dużo czasu, ale bardzo proszę o zapisywanie się i deklaracje wstępne, bo to będzie posiedzenie wspólne z Komisją Administracji i Spraw Wewnętrznych, która również wyraziła wolę wspólnych obrad, bo te tematy też są istotne w ich planie pracy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Otrzymacie państwo z sekretariatu propozycję planu dokładnego pobytu. Na razie sygnalizujemy, żebyście państwo nie byli zaskoczeni. Proszę tylko przypomnieć termin. Jak ustalaliśmy?

Poseł Elżbieta Anna Polak (KO):

Ósmego to jest niedziela, przyjazd, ale dziewiątego są obrady.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziewiątego są obrady.

Poseł Marcin Skonieczka (Polska2050-TD):

Września?

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Tak, września.

Dobrze, czy ktoś jeszcze z państwa w sprawie planu pracy? Bardzo proszę.

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Panie przewodniczący, żeby już nie przedłużać, to proponuję, by może doprecyzować ten pkt 15 i dopisać „realizacji obowiązków nadzorczych przez samorządy". I już niech przedstawi to minister zdrowia, tylko żeby była to ta informacja, na której nam zależy.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Czyli na koniec dodajemy „oraz realizacji obowiązków nadzorczych przez samorządy". OK.

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Bo z tego zapisu wynika, że przez ministra.

Sekretarz Komisji Sławomir Jakubczak:

To będzie trochę masło maślane. Ze strony tych organów.

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

To już dopracujcie państwo pod kątem redakcyjnym, ale żeby nie było wątpliwości, że to ma być informacja dotycząca obowiązków samorządów.

Sekretarz Komisji Sławomir Jakubczak:

Brzmienie, które przesłała pani poseł było następujące: „informacja na temat realizacji obowiązków nadzorczych wobec zakładów leczniczych, dla których organem założycielskim lub właścicielem (spółki) są jednostki samorządu terytorialnego". A obecne sformułowanie jest wynikiem połączenia z tematem zgłoszonym przez pana posła Gawrona, który prosił o informację na temat sytuacji finansowej tej samej grupy podmiotów, czyli zakładów leczniczych. Więc albo uzupełniamy o wyrazy „ze strony tych organów", czyli samorządów, albo to nowy temat.

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Po prostu wziąć to, co ja państwu przesłałam, dopisać w tym samym punkcie: „informacja na temat…”. O to dokładnie proszę. Wnioskuję o to, żeby tę moją propozycję dopisać.

Sekretarz Komisji Sławomir Jakubczak:

Dobrze.

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Nie w jednym zdaniu, tylko jako drugie, odrębne zdanie.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Tak. Zrobimy tak, jak pani proponuje: „oraz realizacji obowiązków nadzorczych przez samorządy”. Jest wtedy jasność, nie zmieniajmy tego już.

Sekretarz Komisji Sławomir Jakubczak:

W rubryce nr 4 „przedstawiciele organizacji samorządowych”, tak? Bo chyba nie minister spraw wewnętrznych?

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Myślę, że jeżeli wystąpimy do przedstawiciela rządu, to ktoś tam przygotuje taką informację.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Wpiszmy ministerstwo zdrowia i ministerstwo spraw wewnętrznych i administracji. Jeśli okaże się, że któreś inne, to przecież przekażą tę informację, nie będzie problemu. Natomiast organizacji samorządowych nie możemy zobligować do tego, żeby taką informację przygotowywały.

Dobrze, dziękuję. Mamy jeszcze kwestię inwestycji, o których pan mówił – społecznego budownictwa mieszkaniowego. Zastanawiam się tylko, czy to powinno być przedmiotem obrad Komisji, czy to, panie pośle, nie jest temat na interpelację, a nie specjalnie na posiedzenie Komisji. Szczególnie, że tych posiedzeń mamy zaplanowanych 17, na jedno półrocze. A to są tylko posiedzenia dodatkowe obok tych, które będą realizowane, wynikających z projektów ustaw, które będziemy analizować. Chociażby projektu ustawy o finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego. Przypuszczam, że tam posiedzeń będzie bardzo wiele.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Panie przewodniczący, zorientowałem się, że wiedza na temat tego budownictwa jest naprawdę niewielka. Niektóre wypowiedzi są mylące. Z drugiej strony samorządy, które już przygotowały swoje inwestycje, zwłaszcza te, które mają pozwolenie na budowę, czekają na pieniądze. W związku z tym trzeba się dowiedzieć. A to jest bardzo duże wyzwanie, bo zamiast zagwarantować pieniądze i szybko podjąć budowy na podstawie pozwoleń i przede wszystkim zreorganizowanie przetargów, to będziemy czekać.

Ta informacja musi być dzisiaj, ponieważ moja wiedza jest taka, że tych pieniędzy dzisiaj nie ma – ani na trzymilionowe wyposażenie dla każdej gminy, ani dziesięcioprocentówki, ani środków z funduszu dopłat. Trzeba się dowiedzieć, ale to samorządy najbardziej chcą się dowiedzieć, czy będą miały te pieniądze, bo one w ubiegłych latach były gwarantowane. Były, przychodziły, nie trafiały do Krajowego Zasobu Nieruchomości, ale do SIM, właśnie do tych spółek, które mogły zaczynać prace nimi dysponując – bez tego kapitału nic nie mogły zacząć.

Mało tego, słyszę jeszcze, że mają być zmiany ustawowe, które właściwie zniechęcą do tego budownictwa, bo jeżeli zlikwiduje się perspektywę przekształcenia potem tych budynków na własność … A przecież najemcy, którzy będą korzystać z lokali mieszkalnych, będą spłacać w czynszu te kredyty, które zostaną wzięte przez SIM w drugiej połowie nakładów inwestycyjnych, obok tych, które, ogólnie rzecz biorąc, powinny być zagwarantowane ze strony państwa. To jest bardzo istotne. Jeszcze dodatkowe mechanizmy – już tego nie podnoszę, z pewnością to nam wyjdzie przy mechanizmach finansowania…Bo powinny być również możliwości zabezpieczenia kapitałowego na majątku, który jest wnoszony do SIM, po to, żeby było można pozyskać jak najtańszy kredyt. To jest w interesie samorządów, ale przede wszystkim obywateli, którzy będą korzystać z tego budownictwa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Panie pośle, pozostanę przy swoich argumentach. Uważam, że w takiej sprawie może pan złożyć interpelację. Może pan też zadać pytanie do odpowiedniego ministra w sprawach bieżących, przecież klubowi przysługują pytania. Czas na zgłaszanie propozycji do planu pracy minął już jakiś czas temu. Mamy 17 punktów. Mam taką obawę, że trudno będzie nam je zrealizować, jeśli wpłyną projekty ustaw, więc trzeba by coś w tym planie skreślać. Jestem przeciwny wprowadzaniu tego punktu do planu pracy, z taką świadomością, że nie będzie możliwy do realizacji. I też podałem panu argumenty i tryb, w jakim może pan zasięgać takich informacji. Nie musi to być posiedzenie Komisji.

Jeśli zgłosi czy podtrzyma pan wniosek o wpisanie tego projektu, tej propozycji do planu pracy, to poddam to pod głosowanie.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Zgłoszę, panie przewodniczący. I orientuję się, w jakim trybie należy działać, ale nie dostrzega pan wagi tej sprawy, wagi dotyczącej zabezpieczenia środków na szybkie rozpoczęcie budowy na bazie już wykonanej pracy, czyli uzyskanych pozwoleń na budowę. Uważam, że to jest bardzo istotne. To tak, jakbyśmy byli przeciwni zabezpieczeniu warunków do rozwoju budownictwa społecznego, a to jest szczególnie istotne.

Tak że zgłaszam taki tytuł, żeby został wpisany jako oddzielny punkt: „Informacja ministra funduszy i polityki regionalnej oraz ministra finansów na temat zapewnienia finansowania społecznego budownictwa finansowego w ramach społecznych inicjatyw mieszkaniowych". Już nie będę rozszerzał, bo chodzi oczywiście o fundusze Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na objęcie udziałów – 3 mln na gminę oraz dziesięcioprocentową dopłatę liczoną od wartości inwestycji i z Funduszu Dopłat BGK do 35% wartości inwestycji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dobrze. Szanowni państwo, w takim razie będziemy głosować. Musimy głosować ręcznie. Nie macie państwo ze sobą kart? Czy wszyscy mają karty i możemy głosować? Nie wszyscy. Jeżeli ktoś z państwa nie ma karty, możemy też zagłosować przez podniesienie ręki, nie ma problemu. Albo tak, albo tak, bo nam się wymiesza. Proszę państwa, skoro parę osób nie ma kart, zagłosujemy przez podniesienie ręki.

Kto z państwa jest za tym, aby umieścić propozycję pana posła w planie pracy Komisji od 1 lipca do 31 grudnia? Dziękuję.

Poseł Artur Jarosław Łącki (KO):

Będziemy nocować na tej Komisji. Od poniedziałku do piątku.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Czyli mamy 11 głosujących, 11 przeciw, nikt się nie wstrzymał do głosu. Wniosek pana posła nie uzyskał większości, w związku z tym nie znajdzie się w porządku planu.

Dobrze. Nie było więcej wniosków do planu pracy, w związku z tym plan pracy Komisji od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r. uważam za przyjęty.

Przechodzimy w takim razie do punktu drugiego: rozpatrzenia i zaopiniowania dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności NIK w zakresie działania Komisji. Bardzo proszę przedstawiciela NIK o przedstawienie sprawozdania. Tutaj obok mnie mamy jeden działający mikrofon, więc jeśli mogę panów prosić… Przepraszam za to utrudnienie, ale wszystko musi być nagrywane. O, tam też jest działający.

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Bogdan Skwarka:

Szanowny panie przewodniczący, szanowne panie posłanki, szanowni panowie posłowie, szanowni państwo, Bogdan Skwarka, pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK. Mam zaszczyt przedstawić państwu bardzo skrótowo sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w roku 2023.

Prezentowane sprawozdanie składa się z czterech rozdziałów, w których omówiono szczegółowo pełen zakres działalności NIK w 2023 roku, to jest: informacja o NIK, między innymi współpraca z Sejmem, omówienie działalności kontrolnej NIK i jej rezulta-

tów, omówienie współpracy NIK z partnerami zagranicznymi oraz omówienie wykonania budżetu NIK w 2023 r. Natomiast w załącznikach przedstawiono wykaz informacji o wynikach kontroli – zarówno informacji z kontroli koordynowanych, planowych, jak i doraźnej.

Na wstępie, jeśli państwo pozwolą, kilka danych ogólnych dotyczących funkcjonowania NIK jako całości. Mianowicie Najwyższa Izba Kontroli w 2023 r. zrealizowała 191 tematów kontroli planowych i doraźnych. Przeprowadzono 1873 kontrole w jednostkach, zakończone wystąpieniem pokontrolnym. W wystąpieniach tych sformułowano 5201 wniosków pokontrolnych, z których 83,6 zostało przyjętych do realizacji lub zostało zrealizowanych. NIK obok sprawozdania o działalności NIK oraz „Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej" przedłożyła sejmowi 110 informacji o wynikach kontroli. Przedstawiciele NIK uczestniczyli w 531 posiedzeniach Komisji i podkomisji sejmowych, w tym posiedzeniach Wysokiej Komisji.

W 2023 r. NIK sformułowała 23 wnioski de lege ferenda. W ubiegłym roku zrealizowano 7 wniosków de lege ferenda, sformułowanych w 2023 r. i w latach poprzednich. W 2023 r. skierowano 121 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, 22 zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia i 108 zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych. Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dotyczyły przede wszystkim przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych. Takich spraw było 59. Nadużycie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków i wyrządzenie przez to znacznej szkody majątkowej – tych spraw było 24. Nieprowadzenie lub prowadzenie nieprawidłowo ksiąg rachunkowych, to było 9 spraw. W 7 przypadkach skierowano do prokuratury zawiadomienie o uchylaniu się od kontroli.

Jeśli chodzi o finansowe lub sprawozdawcze skutki kontroli, więc nieprawidłowości, które stwierdziliśmy w trakcie kontroli, to wynosiły one prawie 52,7 mld zł. Natomiast korzyści finansowe, a więc te kwoty, które zostały odzyskane albo zaoszczędzone – ta kwota wynosiła 17,3 mln zł.

Szanowni państwo, w 2023 r. Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej rozpatrzyła kilka informacji Najwyższej Izby Kontroli. Można tu wymienić: informację NIK o wynikach kontroli cyfryzacji i ewidencji gruntów i budynków na szczeblu powiatowym, informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli realizacji strategii rozwoju sportu w województwie śląskim do roku 2020, informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli gminnych obiektów użyteczności publicznej w województwach pomorskim i zachodniopomorskim, informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi i poużytkowymi oraz transgranicznego przemieszczenia odpadów, informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli planowania i zagospodarowania przestrzennego w Polsce na przykładzie wybranych miast i informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wdrażania programu priorytetowego „Czyste powietrze". Obok tego oczywiście Wysoka Komisja zajmowała się sprawą analizy wyników kontroli budżetowej w zakresie działania Komisji.

Szanowni państwo, obok tych informacji, które Wysoka Komisja rozpatrywała, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kilkanaście różnego rodzaju kontroli, które mieszczą w się w zakresie przedmiotowego działania Komisji. Nie chciałbym wymieniać, mogę poprzestać na kilku, takich jak np.: zapewnienie ochrony prawidłowego przetwarzania danych osobowych gromadzonych w formie elektronicznej przez jednostki samorządu terytorialnego oraz podległe im jednostki organizacyjne na stronach internetowych, poczcie elektronicznej oraz w związku z odbywanymi sesjami organów uchwałodawczych; efekty realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego projektu w zakresie usług elektronicznych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014–2020; udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej; wsparcie finansowe samorządów w zakresie reform podatkowych i odbudowy gospodarki po epidemii COVID-19; prawidłowość zapewnienia jednostkom samorządu terytorialnego finansowania zadań publicznych w latach 2019–2022; realizacja dochodów własnych przez wybrane gminy albo wydawanie przez organy wykonawcze gmin decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

To tyle, jeśli chodzi o skrótowe przedstawienie. Jeśli będą pytania, to chętnie odpowiem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo dziękuję.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chce zabrać głos? Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Chciałem podjąć wątek, który przejawił się na poprzednim posiedzeniu – wtedy inaugurowałem tę kadencję po przejęciu mandatu. Chodziło o wspominaną prawdopodobnie kontrolę NIK w Krajowym Zasobie Nieruchomości. Nie wiem, czy to również jest zestaw w ramach tej informacji przedstawionej przed momentem. Otóż stwierdziłem, że informacje, które zostały przekazane, są nie tylko mylące, ale właściwie jeszcze niedostępne, bo kontrola w tym zakresie nie została jeszcze opublikowana. Nie mamy potwierdzonych danych. Podobno ma być zatwierdzona i publikowana dopiero pod koniec lipca.

Natomiast wyszły, między innymi przez pana wiceprzewodniczącego Skonieczkę, informacje, które są kompletnie mylące, że w latach 2017–2023 KZN wydatkował 4 mld zł. Chcę przypomnieć, że jeżeli KZN otrzymywał środki na swoją działalność, to one nie przekraczały rocznie 20 mln zł. Ale KZN wydatkował na społeczne budownictwo mieszkaniowe, czyli na SIM, pieniądze od 2021, nie od 2017 r. Bardzo chciałbym znaleźć te 4 mld zł, bo jeżeli większość tych środków trafiało, to bezpośrednio do SIM, czyli do samorządów. Te pieniądze są bardzo konieczne i potrzebne.

Właśnie o tym przypominałem przy planie pracy Komisji – żeby zagwarantować te środki, żeby dzisiaj wykorzystać cały ten potencjał dokumentacyjny do budownictwa najbardziej istotnego, najbardziej korzystnego dla obywateli i samorządów, ponieważ nieangażującego bezpośrednio budżetów gmin. W związku z tym chciałbym spytać, czy te informacje rzeczywiście są, jaki jest ich kształt i dlaczego są wykorzystywane, kiedy jeszcze w ogóle nie zostały zatwierdzone w procesie kontrolnym? Bo one mylą, chyba że wykorzystuje się je tylko ze względów politycznych, a niestety w wielu przypadkach spotkałem się już z tym, że kontrolerzy z NIK zapomnieli o obiektywizmie. Wszystko można przecież policzyć i zmierzyć w czasie i przestrzeni.

W związku z czym pytam o tę kontrolę, czy ona rzeczywiście była i kiedy będzie dostęp do niej? Jakie są rzeczywiste wartości w tym zakresie? Bo bardzo bym chciał, żeby te 4 mld zł znalazły się w samorządach. Tylko gdzie one są? Nie można mówić, że KZN, że to są już pieniądze dla jakichś urzędników w KZN, bo dla budownictwa społecznego wszystkie te pieniądze – oprócz tych źródeł, o których wcześniej wspominałem – trafiają do SIM, czyli do samorządów, bo to są spółki samorządowe.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze, o informację o tej kontroli w Krajowym Zasobie Nieruchomości.

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Bogdan Skwarka:

Szanowny panie przewodniczący, otóż ta kontrola była przeprowadzona. Ona nie znalazła się w sprawozdaniu, dlatego że praktycznie jesteśmy na ukończeniu. To była kontrola doraźna i dotyczyła funkcjonowania Krajowego Zasobu Nieruchomości. Ona jest w trakcie – powiem trywialnie – obróbki. Jeszcze nie ma ostatecznych wyników, czekamy na realizację wniosków pokontrolnych. Natomiast planujemy większą kontrolę, już nie doraźną, ale dużą, koordynowaną. Będzie to robiła delegatura we Wrocławiu, ale realizacja takiej właśnie kontroli będzie w tym roku. Ona już się zaczęła, już ją rozpoczęliśmy.

Poseł Włodzimierz Tomaszewski (PiS):

Panie przewodniczący, proszę wyjaśnić, skąd te mylące, dezinformujące informacje? Bo rzucenie hasła, że zaangażowano 4 mld zł, a wybudowano 40 mieszkań, jest kompletnie mylące. Albo ktoś nie zna procesu inwestycyjnego i nie wie, że powstają spółki, które mają swój kapitał, angażują ten kapitał, planują na jego bazie, że jak będą mieli duże zabezpieczenie, to dostaną bardzo tanią drugą część kredytową, a jeżeli będzie się to czynić dokładnie odwrotnie, to spółki rzeczywiście będą miały trudności, problem z pozy-

skaniem kredytów, bo będzie się myliło, a przede wszystkim uniemożliwiało pozyskanie silnej pozycji finansowej poprzez brak zaangażowania kapitału, który był gwarantowany przy powstawaniu SIM i tej ustawy o wspieraniu budownictwa mieszkaniowego… Podkreślam – SIM zaczęły funkcjonować od 2021, a nie od 2017 r.

Prosiłbym o wyjaśnienie, dlaczego wiceprzewodniczący Komisji wprowadza w błąd opinię publiczną, wygłaszając na poprzednim posiedzeniu oświadczenie w tej sprawie.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Panie pośle, po prostu proszę zadać to pytanie panu przewodniczącemu Skonieczce, jak się spotkacie.

Czy ktoś z państwa chce jeszcze zabrać głos w tym punkcie? Nie widzę, w związku z tym zamykam dyskusję. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła pozytywną opinię o sprawozdaniu działalności NIK w 2023 r. w zakresie działania Komisji.

Poseł Artur Chojecki (PiS):

Panie przewodniczący, prosimy o przegłosowanie.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo proszę, przegłosujemy. Jest wniosek.

Ręcznie głosujemy, tak? Kto z państwa jest za przyjęciem sprawozdania z działalności NIK w 2023 r. w zakresie działania Komisji? Dziękuję. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Jaki jest wynik?

Sekretarz Komisji Agnieszka Jasińska:

6 głosów za, przeciw – 11, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

6 za, przeciw – 11, nikt się nie wstrzymał. Stwierdzam, że Komisja przyjęła negatywną opinię … Czy nie przyjęła sprawozdania? Jak to formułujemy?

Sekretarz Komisji Sławomir Jakubczak:

Chyba trzeba jeszcze raz przegłosować negatywną opinię. Bo to nieprzyjęcie sprawozdania, a negatywna opinia to jeszcze jedno głosowanie.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Głosowaliśmy opinię – z tego, co pamiętam, tak sformułowałem treść głosowania. W związku z tym Komisja przyjęła negatywną opinię o sprawozdaniu z działalności NIK w 2023 r. w zakresie działania Komisji.

Bardzo państwu dziękuję. Zamykam posiedzenie. Informuję, że protokół z posiedzenia będzie do wglądu w sekretariacie Komisji.